

خاطرات اردشیر زاهدی

(جلد دوم)

ار سفر هند و پاکستان

تا واقعه ۲۱ فروردین

شامل اسناد و عکسها

نویسنده اردشیر زاهدی

ویراستار احمد احرار

فهرست مدرجات

۵	یادداشت باشر
۷	پیشگفتار حلد یکم
۱۱	پیشگفتار حلد دوم
۱۳	بحث دواردهم حاطراتی ار سفر هند و یاکستان
۲۷	بحش سیردهم عشق و اردواح
۴۳	بحش چهاردهم کودتا در بعداد
۵۳	بحث پانزدهم داستان ساحتگی کودتای اردویادی
۶۳	بحش شانزدهم همسری برای شاه
۸۳	بحش هفدهم مأموریت در واشینگتن
۱۱۱	بحش هجدهم مأموریت در لیدن
۱۳۷	بحث بودهم درگذشت پدر و حدایی ار همسر
۱۵۳	تصاویر و عکس‌ها
۲۳۱	بحث بیستم واقعه ۲۱ فروردین
۲۴۵	بحش بیست و یکم در روابط ایران و انگلیس
۲۷۳	اسداد و مدارک
۴۰۳	فهرست نامها

بخش دواردهم

خاطراتی از سفر هند و پاکستان

● سپهبد راهدی نلافاصله پس از استعفا عارم اروپا شد گویا ایشان همان وقت به عنوان سعیر سیار و نماینده ایران در مقر اروپایی سارمان ملل متعدد تعیین شدید و در ژیو اقامت گردید

○ حیر پدرم از تهران رفت به رم و بعد، آمد به ژیو اما هیچ پست و مقامی نداشت در واقع، حodush قبول نکرده بود از وقتی صحبت استعفای ایشان پیش آمده بود اعلیحضرت پیغم داده بودید که هر پست و مقامی که مایل است برای حodush در بطری نگیرد پدرم گفته بود هیچ مقامی بمی‌حواهد و مایل است به حارج برود و مدتی به دور از کشاکش‌های سیاسی، استراحت کند به طور کلی او عقیده داشت که انتصارات ناید تابع صوابط ناشد حتی سبب تعریفات ارتضی و اعطای درجه ارتشدی معتبر بود وقتی درجه ارتشدی را بر درحات نظامی افروزید سپهبد شاهنختی و سپهبد یردان پیاه گله کردید که درجه سپهبدی و بشان دوالفقار در گذشته به افسرانی داده می‌شد که خدمات برجسته نظامی کرده بودید، حالا این اشخاص از بطری سلسله مراتب پایین‌تر ارکسانی حواهید بود که قیلاً ریردست حodush قرار داشته‌اند و کار در حشای هم نکرده‌اند و از پدرم حواسید که در این مورد مداخله کند آنها گفتند مانمی‌توانیم در این ناره صحبت کیم، شما با اعلیحضرت صحبت کنید پدرم این موضوع را با اعلیحضرت مطرح کرده و بطری حodush را هم در تأیید بطری دیگران گفته بود ولی افروزدن درجه ارتشدی بر درحات نظامی گویا به سبب ورود ایران به پیمان سعاد و ایجاد پست ریاست ستاد برگ ارتشتاران صرورت داشت

در این صحن علیاحضرت هم تشریف آوردید من باراحت شدم، گفتم آنکه نایابی من بود و سپهبد بود چه شکری حورد که نده هوش را داشته باشم؟^۱ به، من دلم برای پدرم تنگ شده و احارة می‌حوالهم بروم به دیدن او فرمودید، حیلی حوب، حالا بیا برویم به ناهار سرِ میر ناهار محدوداً مرآ مقداری بصیحت کردید و فرمودید هر وقت حواسته ناشی می‌توانی بروی پدرت راسیسی و برگردی گفتم یعنی فردا می‌روم احارة گرفتم و آدمد به سوئیس پدرم رفته بود به «ویتل» برای استفاده از آب‌های معده‌ی رفتمن آبحایه دیدیش حود من هم روی مهره‌های پشتمن، بر اثر دستیبد قیابی و کتک‌هایی که حورده بودم، درد و باراحتی داشتم در آن وقت کنگره‌ای تشکیل شده بود از پرشکان متخصص بحثی در گرفته بود بین دو دسته ار آها که یک دسته عقیده داشتند ستون فقرات را برای رفع درد و باراحتی باید عمل کرد و دسته‌ای دیگر معتقد بودید که تا وقتی می‌توان درد را با کمک دارو تسكین داد باید عمل کرد قرار بود من بروم به هامبورگ و پروفسور «هیس» را سیم و اگر لارم شد عمل کنم ولی ما متخصصین صحبت کردم عموماً عمل را توصیه نکردید و می‌گفتند عمل حطرناکی است و تیجه‌اش را بمنی توان تصمیم کرد به فرص هم که مؤثر واقع شود بعد از چند سال دوباره در دربرمی‌گردد و احتیاج به عمل محدد به همین دلیل از عمل مصرف شدم و هنور با این دردها دست به گریبانم
باری، در اروپا بودم که تلگراف رسید ملک سعود پادشاه عربستان به تهران می‌آید و اعلیاحضرت احصارم فرموده‌اند^۲

می‌حواستم بهایه بیاورم و بروم پدرم متغیر شد و ما مقداری ملامت و مقداری بصیحت مرا راهی کرد به همراه هم آمدیم به پاریس و از پاریس به رم در راه رم بودیم که حر رسید در تهران به علاء سوء‌قصد شده است^۳ پدرم حیلی باراحت شد و تلگرافی

۱- اس سفر رسمی در اوپ ۱۹۵۵ صور گرفت نادشاه عربستان سعودی به مدب هسب رور در ایران بود (۱۷-۹ اوپ) برای سحلیل از روی اورا- ایران سخن‌رانی بر سلس سویی سلی سبوب کردیم که سسنا انسسانی بود ولی بعداً اس دعوب از حبد رسیس کسوز دیگر حون ریزال آبریهاور و ریزال دوگل سر صور گرفت

۲- حسپر علاء نحسپر بر رور ۲۵ آنار ماه ۱۶ (۱۳۳۴ به امسیر ۱۹۵۵) هنگامی که برای برحیمن محلس حم سد مصطفی کاسایی نماینده محلس سورای ملی (فرید اب‌الله کاسایی) به مسجد ساه رفته بود مورد سوء‌قصد فراگرفت صارب شخصی به نام مطفر علی دوالقدر از اعصابی جمعیت قداسان اسلام بود. سس از آنکه گلوله اولی به خط رفت و فسگ دوم در لوله اسلحه گزگرد صارب ناشنه هفت سر صربه سخنی بر سر بحستور وارد ساحب و همان وقت به ←

باری، مسئله سریرستی سفارتحاشهای ایران در کشورهای اروپایی را اعلیاحضرت حودشان در بطر گرفته بودید و به پدرم گفته بودید وقتی در رمان حیگ، آورل هریمن همراه یرریدت رورولت برای شرکت در کمپراس سرای متفقین به تهران آمد عوان سعیر سیار (Ambassador at Large) داشت و این عوان میانسی برای تما حواهد بود که صحن اقامت در اروپا، به امور سفارتحاشهای ایران رسیدگی کسید اما یدرم قول می‌کرد و می‌گفت من دیلمات بیستم و در حارح هم ناکسی کاری ندارم بعداً، وقتی نامردی من و والاحضرت شهار پیش آمد محدوداً اعلیاحضرت موضوع را بی‌گرفتند و تأکید کردید و یدرم بالاحرمه قول کرد

بعد ار انقلاب، بعضی حاها بوشته‌اند سپهید راهدی از تهران رفت به «موبیترو» و در ویلای گل سرح، یعنی همین حاها که الان من در آن رندگی می‌کنم، اقامت گردید در حالی که این حاها را بعدها پدرم به اقساط ۲۹ ساله حریداری کرد و آخرين اقساط آن را من در سال‌های بعد ار انقلاب یرداحتمن

یدرم اول رفت به رم بعد آمد به زبو و در هتل «ریچمود» اقامت کرد حالش هیج حوب سود گلولهای سعیدش افتاده بود حبد روری در بیمارستان ستری شد بعد، ویلای گاسیلورا احارة کرد و مدتی هم در آن حمامی بستست، همان حاها که مصطفی تحد حرید و احارة داد به سرکسولگری ایران در زبو

همان وقت هم تایعات درباره رندگی پدرم ریاد بود از حمله شایع شد که به او سوء‌قصد شده است من در تهران آرام و قرار بداشتم و می‌حواستم حودم را بر سالم به حارح و ار حال و وضع او مطمئن شوم علم که وریرکشور شده بود نامه‌ای بوشت به یدرم حاکی ار ایکه فلانی حودش ایحاست و دلش آبحاست و هیج کاری هم قول می‌کند یدرم نامه تندی به من بوشت که پسرم، تو چه حیال می‌کسی^۴ من عمرم را کرده‌ام، کارم را هم کرده‌ام، تو ناید در مملکت نمایی و برای آن مملکت کار کسی نامه را بردم دادم به اعلیاحضرت که بحواسد آن رمان اعلیاحضرتین در قسمت شرقی کاخ مرمر رندگی می‌کردید کاخ احتراصی، اهمابطوط، که ملکه تریا در حاطراتش، بوشته است، اعلیاحضرت احارة داده بودید ایشان طبق سلیقه حودش تعمیر و تربیین کند اعلیاحضرت نامه را حوابدید و فرمودید حوب، درست بوشته، تو چه می‌حواهی^۵ لاید می‌حواهی بحستور یر شوی!